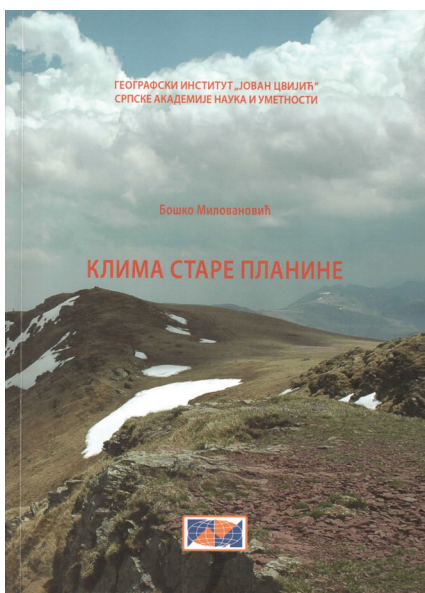

ПРИКАЗИ КЊИГА

Бошко Миловановић КЛИМА СТАРЕ ПЛАНИНЕ

Географски институт “Јован Цвијић” САНУ, Посебно издање, Књ.75, 2010.

Монографија “Клима Старе планине” аутора Бошка Миловановић је оригинално научно дело настало на бази теренских истраживања, применом статистичких и опште научних метода, домаћих и страних извора литературе. Монографија представља регионалну климатолошку студију урађену за простор Старе планине и њеног обода на основу анализе климатских елемената за период 1961-2000. година.

Књига садржи пет целина на 135 страна. У првом делу, у уводном излагању, аутор истиче да је главни мотив избора теме истраживања запостављеност простора Старе планине у досадашњим регионалним проучавањима климата у Србији. Такође, представљени су географски положај и физичко-географске карактеристике, као и климатски фактори и модификатори за овој

простор. У истраживању су коришћени подаци са 30 станица; 6 климатолошких и 24 падавинске. Климатолошка станица са најмањом висином је Неготин (42 m н.в.), а највиша Топли До (700 m н.в.), најнижа падавинска је Мокрања (80 m н.в.), а највиша Дојкинци (880 m н.в.). Такође, просторно-временској анализи климатских елемената претходило је испитивање хомогености расположивих низова, а затим и попуњавање недостајућих података. У другом делу књиге дат је приказ климатских елемената у области Старе планине, са посебним акцентом на температуре ваздуха и падавине, уз одређивање вертикалних температурних градијената, односно падавинских градијената и плувиометријских режима. У циљу детаљнијег приказа климе Старе планине, израчунате су и вредности комбинованих климатских елемената; степен континенталности, индекс суше, кишни фактор, релативно колебање падавина и плувиометријска агресивност. Регионална типологија климата приказана је у трећем делу. У оквиру долинске групе климата на ширем подручју Старе планине издвојени су Доње Тимочки, Бело Тимочки и Нишавски климатски регион. У оквиру групе планинских

климатских региона издвојени су прелазни или субпланински климатски регион на висинама између 600 и 1250 m н.в., затим прави планински на висинама 1250-1900 m н.в. и високо планински климатски регион на висинама изнад 1900 m н.в. Такође, издвојене су и две климатске целине интразоналног типа - долине Дојкиначке и Топлодолске реке. Промена климе на простору Старе планине у другој половини 20. века приказана је у четвртом делу; декадне промене температуре ваздуха из позитивних вредности у северном котлинском делу постепено прелазе у негативне на југу, док је код падавина линијски тренд негативан за цео посматрани простор. У закључним разматрањима (пети део) истиче се значај боље и прецизније базе података која ће допринети новим сазнањима, пре свега у циљу дефинисања просторних законитости у расподели климатских елемената. Може се закључити да монографија “Клима Старе планине” аутора Бошка Миловановић је основна регионално климатолошка студија чији резултати могу послужити у апликативним истраживањима различитих привредних грана на Старој планини.

Горица Станојевић